

ÅRSRAPPORT 2018

Palliative nettverk i Oslo

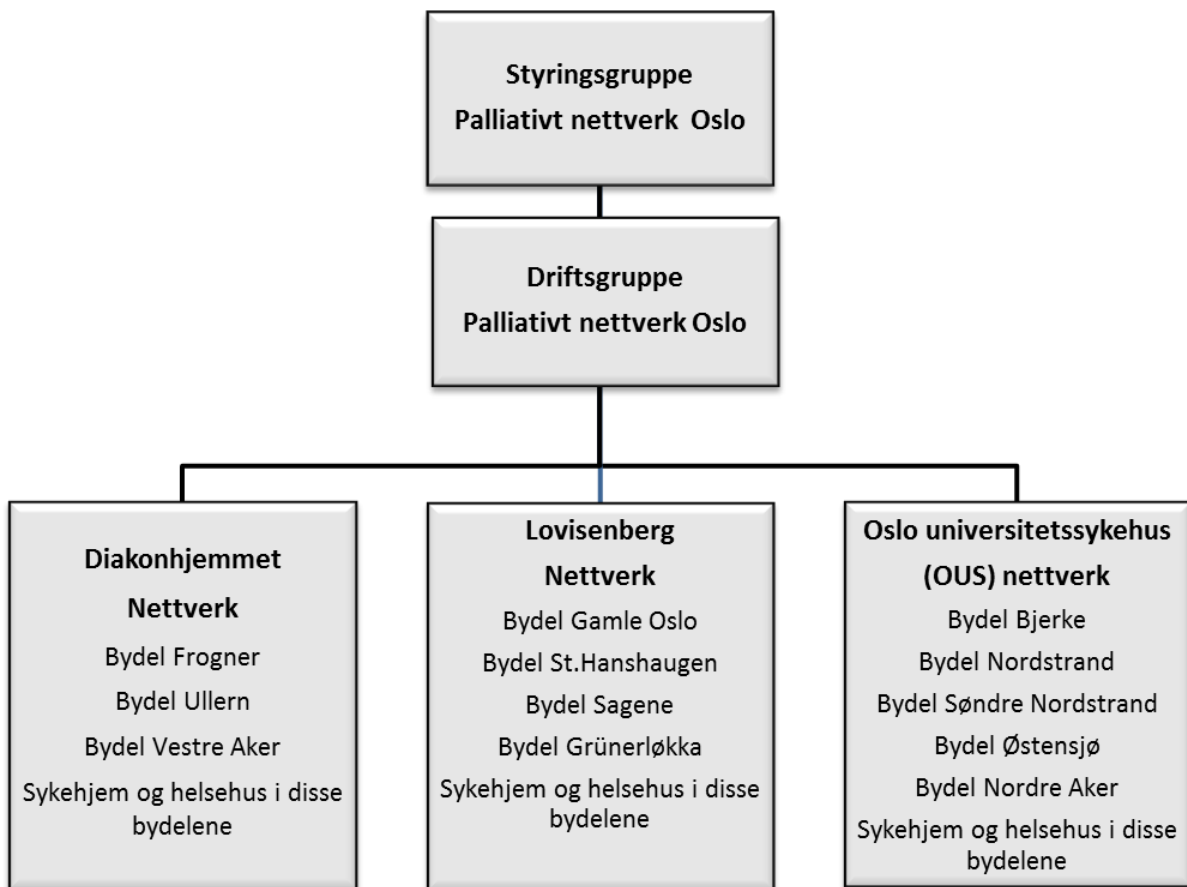
Nettverk av ressurspsykepleiere
innen palliasjon og kreftomsorg

Historisk forankring

I 2001 tok Kompetansesenter for lindrende behandling (KSLB), Ullevål universitetssykehus i samarbeid med Kreftforeningen, initiativ til opprettelse av et sykepleiernettverk i Oslo med fokus på alvorlig syke og døende.

Høsten 2007/2008 ble Oslo-nettverket delt i fire lokale nettverk; Diakonhjemmet, Lovisenberg, Ullevål og Aker sektor mellom bydeler/kommuner tilhørende Aker og A-hus. I perioden 2010/2011 ble Aker slått sammen med Ullevål til Palliativt nettverk Oslo Universitetssykehus, samt at de bydeler som tilhører A-hus sektor ble innlemmet i deres nettverk.

Nasjonalt handlingsprogram med retningslinjer for palliasjon i kreftomsorgen gir føringer for organisering av nettverk av ressursykepleiere innen palliasjon og kreftomsorg: " *Det bør være en ressursykepleier i hver kommune/sone, i hvert sykehjem og på hver sykehusavdeling (ev. post) som behandler kreftpasienter. Nettverket er sentralt for å ivareta kontinuiteten i pleie- og omsorgstilbudet til kreftpasientene og for å spre kompetanse om palliasjon i hele foretaksområdet*". Videre sier det at " *det palliative senteret skal i samarbeid med regionalt palliativt senter ha ansvaret for kompetansenettverket av ressursykepleiere i sitt foretaksområde*" og " *nettverket bør forankres i forpliktende samarbeidsavtaler mellom kommuner og helseforetak og ev. andre involverte parter*".

<http://www.helsebiblioteket.no/retningslinjer/palliasjon/organisering/kompetansenettverk>

Den 28.08.2013 ble det inngått en avtale mellom Oslo kommune og sykehusene i Oslo som regulerer nettverket av ressurspsykepleiere innen palliasjon og kreftomsorg. Avtalen ble vedtatt i Samarbeidsutvalget og ligger som en underavtale til Tjenesteavtale 1-koordinerte tjenester.

Det betyr at nettverket av ressurspsykepleiere er forankret på høyeste nivå og at partene har forpliktet seg til å etablere funksjonen ressurspsykepleier i hver bydel, sykehjem og sykehus som har pasienter med behov for palliativ behandling. Videre har de forpliktet seg til å bidra til at ressurspsykepleieren inngår i palliativt nettverk, tilby introduksjonskurs til nye ressurspsykepleiere og sikre ressurspsykepleier tid til å utøve funksjonen.

Avtalen som regulerer nettverket ble revidert i samarbeidsutvalget 15.9.2017, og den viktigste endringen var at nettverket fikk en ny styringsstruktur med en styringsgruppe og en driftsgruppe.

Mandat og oppgaver

Nettverket skal arbeide for å bygge opp og spre kompetanse i palliasjon og kreftomsorg, samt å bedre samhandling mellom sykehus og bydeler for at pasientene og deres pårørende skal oppleve best mulig trygghet og ivaretagelse.

Nettverket arbeider etter føringer fra:

- [Avtale som regulerer nettverk av ressurspsykepleiere innen palliasjon og kreftomsorg – underavtale til Tjenesteavtale 1- koordinerte tjenester.](#)
- [Sosial- og helsedirektoratet: Nasjonalt handlingsprogram med retningslinjer for palliasjon i kreftomsorgen](#)
- [Helse- og omsorgsdepartementet: Meld.St. 29 \(2012-2013\) – Morgendagens omsorg](#)
- [Helse- og omsorgsdepartementet: Meld.St. 26 \(2014-2015\)Fremtidens primærhelsetjeneste - Nærhet og helhet](#)
- [Helse- og omsorgsdepartementet: Omsorg 2020](#)
- [Helse- og omsorgsdepartementet. NOU 2017: 16. På liv og død – Palliasjon til alvorlig syke og døende.](#)
- [Helse- og omsorgsdepartementet: leve med kreft. Nasjonal kreftstrategi 2018-2022](#)
- [Lov om spesialisthelsetjeneste m. m §2-1e](#)
- [Lov om kommunale helse- og omsorgstjenester m. m §6-2 nr 2,5,6](#)

Nettverket ledes av en styringsgruppe og driftes av en driftsgruppe. Hvert av sykehusene har ansvar for sektornettverket i sitt lokalsykehusområde.

Funksjon og ansvar for styringsgruppen:

- Sikre helhetlig organisering av nettverket gjennom forpliktende samarbeidsavtale
- Revisjon og oppfølging av driftsgruppens arbeid. Påse at nettverket driftes etter de til enhver tid gjeldende nasjonale og politiske føringer
- Støtte for driftsgruppen
- Sørg for at samarbeidsavtale, funksjonsbeskrivelse og kompetanseplan jevnlig evalueres
- Etablere og utnevne medlemmer til driftsgruppe som skal bidra til praktisk drift, planarbeid og kompetanseutvikling
- Håndtere avvik eller dissens

Funksjon og ansvar for driftsgruppen:

- Ansvar for praktisk drift av nettverket
- Sørg for enhetlig drift av de ulike lokalnettverkene gjennom felles strategi- og årsplan
- Arrangere årlige felles samlinger for Oslo-nettverket med fokus på samhandling og kompetanseheving (jfr. kompetanseplanen)
- Arrangere introduksjonskurs for nye ressursykepleiere
- Utarbeide og revidere felles dokumenter og arbeidsverktøy
- Videreformidle aktuelle nyheter til nettverket
- Helsepolitisk påvirkningsarbeid

Sektornettverkets oppgaver

- Arrangere lokale samlinger for nettverket 12 timer i året jf. kompetanseplan
- Velge et eller flere tema som er definert som problemområde
- Nettverket melder inn sin aktivitet til styringsgruppen for å sikre at ikke flere jobber med samme sak.
- Videreformidle aktuelle nyheter til nettverket
- Arbeidet presenteres og deles med de andre palliative nettverkene på en felles fagdager en gang i året.

Oppgaver for ressurspersonen

Utøver sin funksjon i henhold til funksjonsbeskrivelse som bla. innebærer;

- Fungere som en ressursperson for pasienter og deres pårørende
- Planlegge arbeidet med nærmeste leder
- Veiledning og rådgivning av kollegaer
- Holde kollegaer oppdatert om nyheter og referere fra fagdager
- Skal arbeide for å implementere rutiner for samarbeid og samhandling
- Møte på nettverksdager og felles fagdager

Driftsgruppas arbeid i 2018

Driftsgruppen har hatt fem møter.

Hovedsakene i møtene har vært:

- Felles fagdag desember 2018 (se eget punkt i årsrapport)
- Definere felles overordnet tema: Å lære for å lære videre
- Revidering av kompetanseplan for nettverket
- Hvordan kan styringsgruppa støtte nettverkslederne i implementering av avtalen?
- Oppfølging lokale nettverk og diverse samtaler om samhandlings-temaer
- Oppdateringer nettsiden www.oslo-universitetssykehus.no/palliativt-nettverk-i-oslo

Det er også arrangert et introduksjonskurs for nye ressurspsykepleiere i september med 25 deltakere. Egne arbeidsgrupper har planlagt introduksjonskurs og felles fagdag.

Styringsgruppens sammensetning pr. desember 2018

Leder: Ellen Bjerkeset, Regional kompetjeneste for lindrende behandling, Helse Sør-Øst
Joran Slaaen, Lovisenberg Diakonale Sykehus
Solrun Tjøstheim, Sykehjemsetaten Oslo kommune
Heidi Strömborg Sand, Helseetaten Oslo kommune
Heidi Fugli, Fylkesmannen Oslo og Akershus
Vibeche Fahsing, Kreftforeningen

Driftsgruppens sammensetning pr. desember 2018

Leder: Anne Kristine Dalene, Nettverksleder, OUS sektor
Nestleder: Liv Fuglum Sætre, nettverksleder Lovisenberg sektor
Lars Holtet, nettverksleder, Diakonhjemmet sektor
Saskia Berdal, Fransiskushjelpen
Rigmor Vinskei Lindahl, Hospice Lovisenberg
Lisbeth Klemetsen, bydel Nordstrand
Elsie Hannon, Senter for fagutvikling og forskning, Sykehjemsetaten Oslo kommune
Reidun Nordlien, avdelingsleder på lindrende enhet på Solvang Helsehus

Nettverkens aktiviteter 2018

Oslo Universitetssykehus sektor – Leder Anne Kristine Dalene, Seksjon Lindrende Behandling, Oslo Universitetssykehus.

Antall medlemmer: 100

Antall møter: 2 fagdager á 6 timer

Tema:

- Etisk refleksjon i praksis
- «Lære for å lære videre» - tips til ressursykepleieren
- NOU 2017: «På liv og død»
- Prognostikk og vurdering av levetid
- Bruk av tolk i kommunehelsetjenesten
- Den kognitivt svekkede pasient – vurdering av samtykkekompetanse – hva kan og bør sykepleieren gjøre?
- Smerte hos den palliative pasienten; Årsaker og behandlingsstrategier. Sykepleierens oppgaver: kartlegging, administrering, dokumentasjon og pasientopplæring.

Antall deltakere på møtene:

Mai 2018: 49

September 2018: 37

Oppgaver som videreføres: Arrangere fagdager for kompetanseheving/møtepunkt. Lokale samlinger på Radiumhospitalet. Implementering av vedtatt avtale og funksjonsbeskrivelse. Jobbe for at ressursykepleierne opplever eierskap og tilhørighet.

Satsningsområde 2019: «Lære for å lære videre» .Videre fokus på implementering av avtalen, signering av funksjonsbeskrivelsen. Utvikle ressursykepleiernes eierskap til nettverket og sin rolle.

Drifte arbeidsutvalg som støtter nettverkslederen i å arrangere fagdager.

Lovisenberg sektor – Leder Liv Fuglum Sætre, Livshjelpsenteret, Lovisenberg Diakonale Sykehus

Antall møter: 6

Antall medlemmer: 48

Antall medlemmer på møter: mellom 15 og 25

Tema på nettverksmøter:

- Presentasjon av NOU 2017: På liv og død, palliasjon til alvorlig syke og døende
- Erfaringer fra forberedende samtaler i sykehjem
- Tro, håp og ærlighet
- Kols og palliasjon
- Erfaringer fra jobbhverdagen som kreftkoordinatorer
- Presentasjon og innføring i Nasjonale faglige råd for behandling i livets sluttfase

Oppgaver som videreføres: Synliggjøring av nettverkets rolle i samhandlingen rundt palliative pasienter i Lovisenberg sektor. Fortsette arbeidet med å implementere funksjonsbeskrivelsen

Innlegg på fagdagen: Presentasjon av nettverket og tanker rundt nettverkets betydning for ressurspsykeleiere

Satsningsområde 2019:

Felles satsningsområde i 2019 er « Å lære for å lære bort». Vi har fokus på bevisstgjøring i rollen som ressurspsykeleier, og vektlegger erfaringsutveksling rundt det å være ressursperson i palliasjon på den aktuelle arbeidsplass.

Vi vil videre fortsette å ha dialogbasert undervisning i aktuelle tema, og fortsetter å vektlegge nettverksmøtene som en viktig samhandlingsarena med spesielt fokus på rolle og kompetanseoverføring.

Vi fortsetter å arbeide med å motivere og tilrettelegge for at flere av de palliative ressurspersonene i nettverket skal delta mer aktivt.

Diakonhjemmet sektor - Leder Lars Holtet, leder for palliativt team Diakonhjemmet sykehus

Antall møter: 4

Antall medlemmer: 40

Antall deltakere på møtene: 5-18

Oppgaver som videreføres:

Implementering av funksjonsbeskrivelsen.

Innlegg på fagdagen:

Presentasjon av Palliativt team ved Diakonhjemmet Sykehus og det palliative nettverket i Diakonhjemmet Sykehus sin sektor.

Satsningsområde 2019:

Få til et tettere samarbeid med ressurspersoner innenfor Palliasjon som jobber på Diakonhjemmet Sykehus. Videreføre det tette samarbeide mellom Palliativt team og ressurspersoner (Kreftkoordinator, Kreftpsykeleier og Palliativ sykeleier) som jobber i hjemmesykepleien. Få til et tettere samarbeide med ressurspsykeleiere (palliasjon) fra ulike sykehjem i Diakonhjemmets sektor.

Tema på nettverksmøter:

Overlege Morten Sand, lungemedisinsk avdeling.

«Tungpust, årsak og utfordringer».

Kreftkoordinator Helle Christensen (hjemmesykepleien bydel Frogner), Palliativ sykeleier Vilde Witzøe (post 1 sør), Palliativ sykeleier Bjørg Kristine Sortland (1 Sør)
«Pasienthistorier i lys av samhandling».

Kreftpsykeleier Anne Kristine Espegren, Fransiskushjelpen.

«Presentasjon av Fransiskushjelpen sine ulike tilbud (familiehjelpen, besøkstjenesten, frivillige, sorgtjenesten, sykeleiere på hjul) med fokus på pleietjenesten.».

Kreftpsykeleier Anne Beate Moland og en psykolog.

«Barn som pårørende til alvorlig syke».

Fagdag 4.12.18

Felles fagdagen for palliativt nettverk i Oslo ble holdt på Diakonhjemmet 4.desember. Ressurssykepleierne var spesielt invitert, men også kollegaer og andre interesserte var velkommen.

140 deltakere var til stede av disse var ca 40 fra sykehjem, 30 fra hjemmetjenesten, ca 60 fra sykehus/ spesialisthelsetjenesten og andre samarbeidspartnere.

Vi er svært takknemlig for støtte fra Elisabeths Bundis Stiftelse som nok en gang har gjorde det mulig for oss å arrangere en flott fagdag!

Temaer:

- Informasjon om nettverksarbeid og aktuelle saker innen palliasjonsfeltet i Oslo ved Anne Kristine Dalene
- Nye behandlingsformer innenfor kreftbehandling- utfordringer og konsekvenser for det palliative fagfeltet ved Olav Yri
- Hvordan kan jeg fylle min rolle som ressurssykepleier? Ved Bente Baklund
- Utfordringer i livets slutfase: Kommunikasjon, medikamenter, avslutninger Ved Heidi Larsen Abildgaard
- Inspirasjonsforedrag Ved Hanne Kristin Rohde

Deltakerne fikk også høre aktuelt fra Fransiskushjelpen, Gatehospitalet, Sykehjemsetaten, Hospice Lovisenberg, Kreftforeningen og Regionalt kompetansesenter for lindrende behandling på OUS (KLB).

Dato for neste års fagdag er 3.12.2019 fra kl 8-15.00

Overordnede mål og hovedsatsninger for driftsgruppa i 2019.

Overordna mål: (M)	<ol style="list-style-type: none"> 1. Fremme grunnleggende og avansert kompetanse i palliasjon og kreftomsorg i Oslo 2. Styrke samhandlingen mellom kommune- og spesialisthelsetjenesten
Hovedsatsningsområder (H)	<ol style="list-style-type: none"> 3. Være pådriver for videre rekruttering og implementering av underavtale og funksjonsbeskrivelse (A, B) 4. Videreutvikle kompetanse og eierskap i de lokale nettverkene
Hovedsatsningsområde for kompetanseheving i perioden:	<ol style="list-style-type: none"> 5. «Å lære for å lære videre» <p>Dette vil fortsatt synliggjøres gjennom undervisning på samlingene, blant annet om ressurssykepleierens rolle som kompetanseformidler, og ulike pedagogiske ressurser.</p>